

GRAU EN INFERMERIA

28334 - GÈNERE, IGUALTAT I SALUT

Informació general

- Curs acadèmic 2025/26
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Curs: Tercer
- Trimestre: Segon
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
 - Carme Planas Campmany <cplanas@tecnocampus.cat>
 - Gemma Garreta Parés <ggarreta@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català

Els idiomes que conviuen en l'aula són el català, el castellà i l'anglès, tant en les interaccions com els materials utilitzats. La prova final es realitzarà en català.

Presentació de l'assignatura

Gènere, igualtat i salut és una assignatura obligatòria de 4 ECTS emmarcada en la matèria de Ciències de la Infermeria Avançada del grau d'infermeria.

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) la igualtat/eqüitat de gènere consisteix en assolir la igualtat de drets, responsabilitats i oportunitats per a totes les persones tenint en compte les seves diferències, sent considerat un dret humà fonamental. Com a construcció social que és, el gènere es materialitza en aquelles relacions que estableixen dones i homes en els diferents àmbits de la vida social i és un dels factors transversals considerats més influents quan aprofundim en les desigualtats socials en salut. La iniquitat de gènere que genera aquesta interacció de la dona en els diversos àmbits socials repercuteix directament en la seva salut.

L'assignatura Gènere, igualtat i salut, té com a objectiu que el col·lectiu de l'alumnat aprofundeixi en aquells conceptes que defineixen el gènere, així com la seva relació amb els processos de salut i malaltia de la persona i de la comunitat.

Es pretén aportar les eines bàsiques necessàries per a que l'alumnat integri la perspectiva de gènere en el seu procés d'anàlisi i reflexió, així com compregui la importància de la seva transversalització en procediments, protocols i polítiques en salut.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homofòbes, transfòbes i discriminatòries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB2_ Que els estudiants sàpiguem aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que

cal demostrar per mitjà d'una elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats.inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

General

- CG4_ Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural
- CG7_ Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creències i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

Tema 1. Introducció i conceptes generals

Tema 2. Desigualtats socials, gènere i salut.

Tema 3. Polítiques de gènere

Tema 4. Violència de gènere

Tema 5. Gènere i salut

Tema 6. La transversalització del gènere en cooperació internacional per el desenvolupament.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 06 - Aigua neta i sanejament
- 12 - Consum i producció responsables
- 13 - Acció climàtica
- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Materia 5 - Ciències de la Infermeria Avançada:

Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
SE1. Examen	20%	60%
SE2. Treballs individuals	5%	40%

SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	10%	40%
SE5. Seminaris	5%	40%
SE7. Prova pràctica	20%	50%
SE8. Seguiment individual	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.

Qualsevol forma de frau acadèmic serà sancionada d'acord amb la normativa d'avaluació del centre. En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria.

Bibliografia i Recursos

- Castañeda, I., Díaz, Z. (2021). Desigualdad, social y género. Revista Cubana Salud Pública 46 (4) [Versió electrònica], Disponible a: <https://www.scielosp.org/article/rcsp/2020.v46n4/e1991/> [accedit el 16 de juliol del 2024]
- De la Cruz, C. (1998). Guía metodológica para integrar la perspectiva de género en proyectos y programas de desarrollo . Emakunde/ Instituto Vasco de la Mujer.
- Direcció General de Planificació i Salut. (2021) .Model d'atenció a la salut de les dones que viuen o han viscut situacions de violències masclistes i la dels seus fills i filles. 2021. Generalitat de Catalunya, Departament de Salut.
- Gonzalez, B. (2021) COVID-19 inequalities as a challenge for healthcare management. *J Healthc Qual Res.* 36(4): 183–185. [Versió electrònica], Disponible a: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8284051/>
- Graells Sans, A. i Insa Calderón, E. (2021).Una mirada polièdrica a les desigualtats socials en salut. Una perspectiva de futur. Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa, 77, p. 57-81.
- Institut Català de les dones. (2020). Violències Masclistes 2020. Dossier estadístic. Disponible a: https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/Observatori/03_dossiers_estadistics/Dossier_estadistic_VM_2020.pdf
- Kalaitzi, S. (2020) "Navigating barriers to gender equality in the European Union context: The case of healthcare sector", South Eastern European Journal of Public Health (SEEJPH). doi:10.4119/seejph-3492
- Mauvais-Jarvis, F., Bairey Merz, N., Barnes, et al. (2020). Sex and gender: modifiers of health, disease, and medicine. Lancet (London, England), 396(10250), 565–582. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)31561-0](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)31561-0)
- Murguialday, C. (2000). Diccionario de Acción Humanitaria y Cooperación al desarrollo. Icaria y Hegoa. [Versió electrònica], Disponible a: <http://www.dicc.hegoa.ehu.es/listar/mostrat/108>> [accedido el 16 de juliol del 2024]
- OMS.(2007). Herramienta de género. Estrategia europea para la salud y el desarrollo de la infancia y la adolescencia. Disponible a : <http://www.msc.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/pdf/equidad/herramGeneroEstratInfanAdolesc.pdf>
- Phillips S. P. (2005). Defining and measuring gender: a social determinant of health whose time has come. International journal for equity in health, 4, 11. <https://doi.org/10.1186/1475-9276-4-11>
- Planificació i Avaluació de Salut Pública. (2009). Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya. Generalitat de Catalunya, Departament de Salut.
- Rausky, M., Ortale, S.(2021). Desigualdad en plural. Miradas, lecturas y estudios en el Gran La plata. IDIHCS. [Versió electrònica], Disponible a: <https://www.researchgate.net/publication/355855753> [accedit el 16 de juliol del 2024]
- Ruiz-Cantero, M. T., Tomás-Aznar, C., Rodríguez-Jaume, M. J., Pérez-Sedeño, E., & Gasch-Gallén, Á. (2019). Agenda de género en la formación en ciencias de la salud: experiencias internacionales para reducir tiempos en España. Gaceta sanitaria, 33(5), 485–490.
- Sen G, O?stlin P. (2007) Unequal, unfair, ineffective and inefficient gender inequity in health: why it exists and how we can change it. Final report of the Women and Gender Equity Knowledge Network (WGEKN). Geneva: World Health Organization.
- Shannon, G., Jansen, M., Williams, K., Cáceres, C., Motta, A., Odhiambo, A., Eleveld, A., & Mannell, J. (2019). Gender equality in science, medicine, and global health: where are we at and why does it matter? Lancet (London, England), 393(10171), 560–569.
- Tadiri, C. (2021). Methods for prospectively incorporating gender into health sciences research. *Journal of Clinical Epidemiology.* Volume 129,

- United Nations Office on Drugs and Crime. 2019. Global Study on Homicide. Gender-related killing of women and girls. United Nations.
- Vásquez-Vera H, et al. (2021) Inequities in the distribution of COVID-19: an adaptation of WHO's conceptual framework. Gaceta Sanitaria.
- Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (2018). Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària. Disponible a: https://www.aqu.cat/doc/doc_19381922_1.pdf [accés el 16 de juliol del 2024]
- Broom R. (2017). Handbook on Gender and Health, edited by Jasmine Gideon. Health promotion journal of Australia : official journal of Australian Association of Health Promotion Professionals, 28(1), 81. https://doi.org/10.1071/HEv28n1_BR
- Bustreo, F., Ponchia, A. G., Rocco, C., & Hinton, R. (2021). Strengthening the transformative potential of gender mainstreaming in global health. EClinicalMedicine, 34, 100858. <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2021.100858>
- CE (2007). Guía para la integración de la equidad de género en la cooperación al desarrollo de la CE. Sección 1: Manual de conceptos Y métodos para la transversalidad de la igualdad de género.
- CE (2007). Guía para la integración de la equidad de género en la cooperación al desarrollo de la CE. Sección 2: Ámbitos prioritarios de la cooperación al desarrollo de la CE, aspectos para el análisis de género.
- Carballo de la Riva, M. (2006). Género y Desarrollo. El camino hacia la equidad. Los libros de la catarata, Madrid, 2006.
- Hammarström, A., Johansson, K., Annandale, E., et al. (2014). Central gender theoretical concepts in health research: the state of the art. Journal of epidemiology and community health, 68(2), 185–190. <https://doi.org/10.1136/jech-2013-202572>
- Hawkes, S., & Buse, K. (2013). Gender and global health: evidence, policy, and inconvenient truths. Lancet (London, England), 381(9879), 1783–1787. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(13\)60253-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(13)60253-6)
- Heise, L., Greene, M. E., Opper, N., Stavropoulou, et al. Gender Equality, Norms, and Health Steering Committee (2019). Gender inequality and restrictive gender norms: framing the challenges to health. Lancet (London, England), 393(10189), 2440–2454. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(19\)30652-X](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(19)30652-X)
- Igualtat de gènere. (s.d.). Departament de Salut. <https://salutweb.gencat.cat/ca/departament/igualtat-genere/index.html> [accedit el 16 de juliol del 2024]
- Kuhlmann E, Annandale E (eds.) (2012) The Palgrave Handbook of Gender and Healthcare, second edition. Basingstoke: Palgrave link.springer.com/book/10.1057%2F9781137295408
- Marnadhar, M. (2018). Gender, health and the 2030 agenda for sustainable development. Policy and practice. Bull World Health Organ 2018;96:644–653
- Medina-Bustos A, Mompart A, Rubio-Cillán A, Vergara-Garcia F, Zaragoza-Cosin S. (2020) Guia per a la introducció de la perspectiva de gènere en la planificació en salut. Barcelona: Direcció General de Planificació en Salut.
- Whitehead M. (1992). The concepts and principles of equity and health. International journal of health services: planning, administration, evaluation, 22(3), 429–445. <https://doi.org/10.2190/986L-LHQ6-2VTE-YRRN>